

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Regeringens indstilling af F-35 som forsvarets nye kampfly

Henrik Breitenbauch, ph.d.
Centerleder, Center for Militære Studier

Overblik

En stor beslutning i et lille land

- Usædvanlige processer kræver særlige ressourcer

Beslutningsgrundlaget

- Beslutningsgrundlagets dokumenter
- Typevalgsrapporten og ekstern kvalitetssikring

Typevalgsrapporten og regeringens indstilling

- Den politiske ramme
- Fra beslutningsgrundlag til indstilling
- Vurdering af indstillingen og medfølgende risici

Spørgsmål og mulige initiativer

- Bidrag til Folketingets behandling af regeringens indstilling

Beslutningsgrundlaget – og de to beslutninger

Beslutningsgrundlagets dokumenter

- Typevalgsrapporten
- Rapport fra Udvalget vedrørende dimensionering af kampfly
- Deloitte/RAND Europe Ekstern kvalitetssikringsrapport
- Finansierungsplanen
- ...F-16-analysen, andre beregninger

Udvikling over tid

- Bagvedliggende proces relateret til strukturen

To valg:

- Valg af type
- Valg af antal (struktur og dimensionering)

Beslutningsgrundlaget:

“Formålet med dette beslutningsgrundlag er at præsentere Nyt Kampfly Programs evalueringresultater for de tre kampflykandidater, der indgår i det danske typevalg” (Typevalgsrapporten).

“Det samlede grundlag for kampflyprogrammets rapport Typevalg af Danmarks kommende kampfly udgøres af et omfattende kompleks af 190 dokumenter og i alt cirka 5.000 sider. Hertil kommer kandidaternes svar på kampflyprogrammets informationsanmodninger, resultater fra økonomisimuleringer og databaser” (Deloitte/RAND Europe, 22. maj 2015).

“Udvalgets arbejde vil sammen med Nyt Kampfly Programs typevalggrundlag og finansierungsplanen udgøre baggrunden for regeringens oplæg til en ny beslutning om kampfly” (Rapport fra Udvalget for dimensionering af kampfly, 12. april 2016).

Typevalgsrapporten og ekstern kvalitetssikring

- Typevalgsanalysen – både rapporten og de 5000 siders baggrundsmateriale og analyser – har været udsat for ekstern kvalitetskontrol
  - Fire dimensioner evalueret:
    - strategisk,
    - militært,
    - økonomisk og
    - industriforhold
  - Med særligt udgangspunkt i den strategiske evaluering er F-35 set fra mit bord det rigtige valg
    - Det mest moderne
    - Amerikanerne selv satser på det
    - Adgang til operativt og strategisk fællesskab i Europa og USA
  - Det amerikanske forsvar er afhængigt af at det kommer til at fungere
  - De væsentligste danske risici handler efter min vurdering om pris og timing, ikke om det kommer til at operere ordentligt.
- *“Vi finder, at kampflyprogrammet med beslutningsgrundlaget for et typevalg har anlagt et højt analytisk ambitionsniveau og tilvejebragt et omfattende informationsgrundlag, der blandt andet består af ganske detaljerede informationer afgivet af kandidaterne. Vi finder beslutningsgrundlaget og de gennemførte analyser for omfattende og detaljerede og egnede til at underbygge et typevalg.” (Deloitte/RAND Europe, rapporten om ekstern kvalitetssikring).*

Udvalget vedrørende dimensionering af kampfly

Politisk ramme

- Beslutningen omfatter både
  - en erstatningskapacitet
  - finansiering indenfor forsvarets forventede økonomiske ramme

Dimensioneringsrapporten

- Tegn på svære betingelser for øvelsen
- Forøget output (bl.a. piloternes effektive arbejdstid, flytimer per stel)

Finansieringen

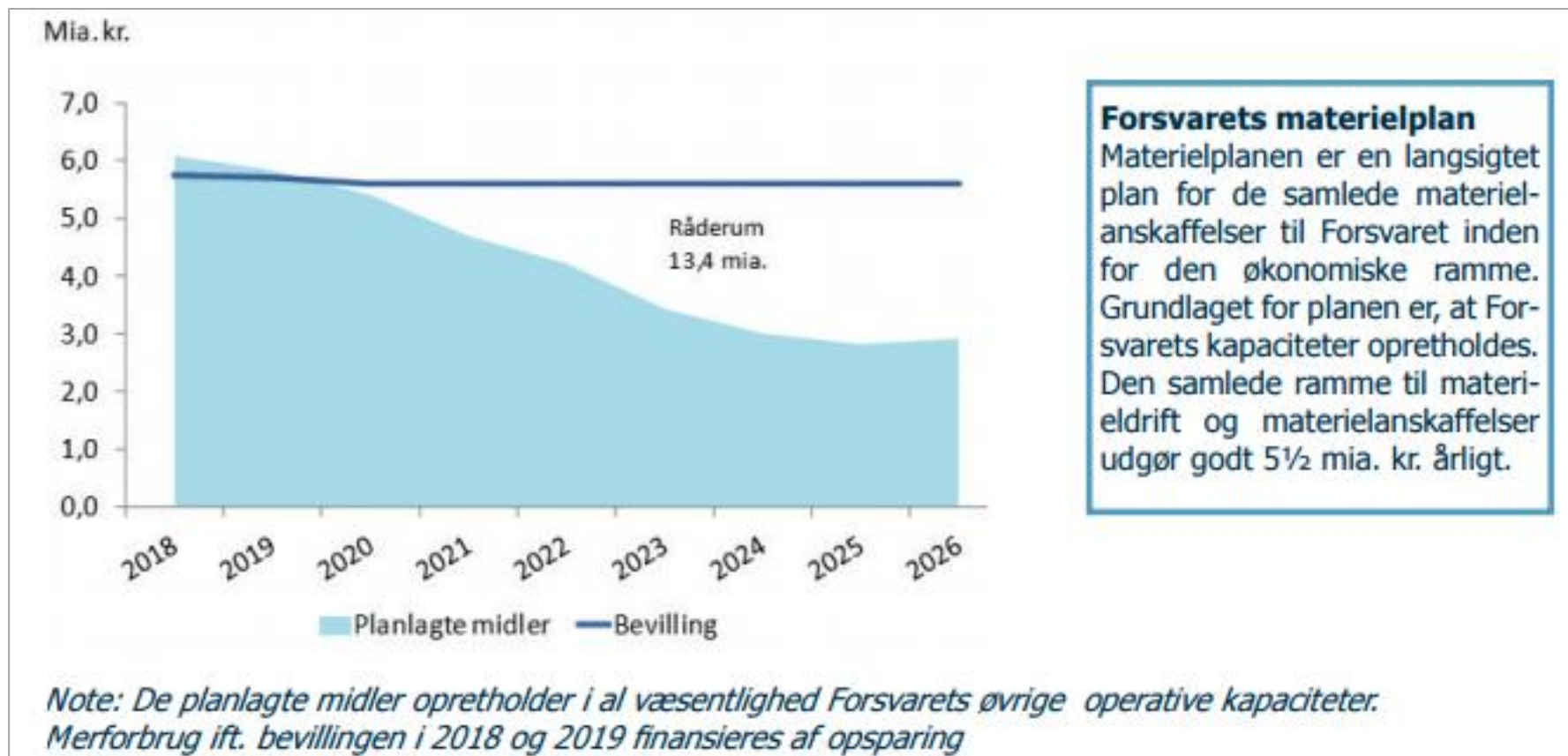
- Finansieringsplanen giver også indici om den samlede risikoprofil

"Der er generelt en risiko for, at den kombinerede effekt af tiltagene reducerer pilotstrukturen i et sådant omfang, at det kompromitterer opgaveløsningen" (Udvalget vedrørende dimensionering af kampfly).

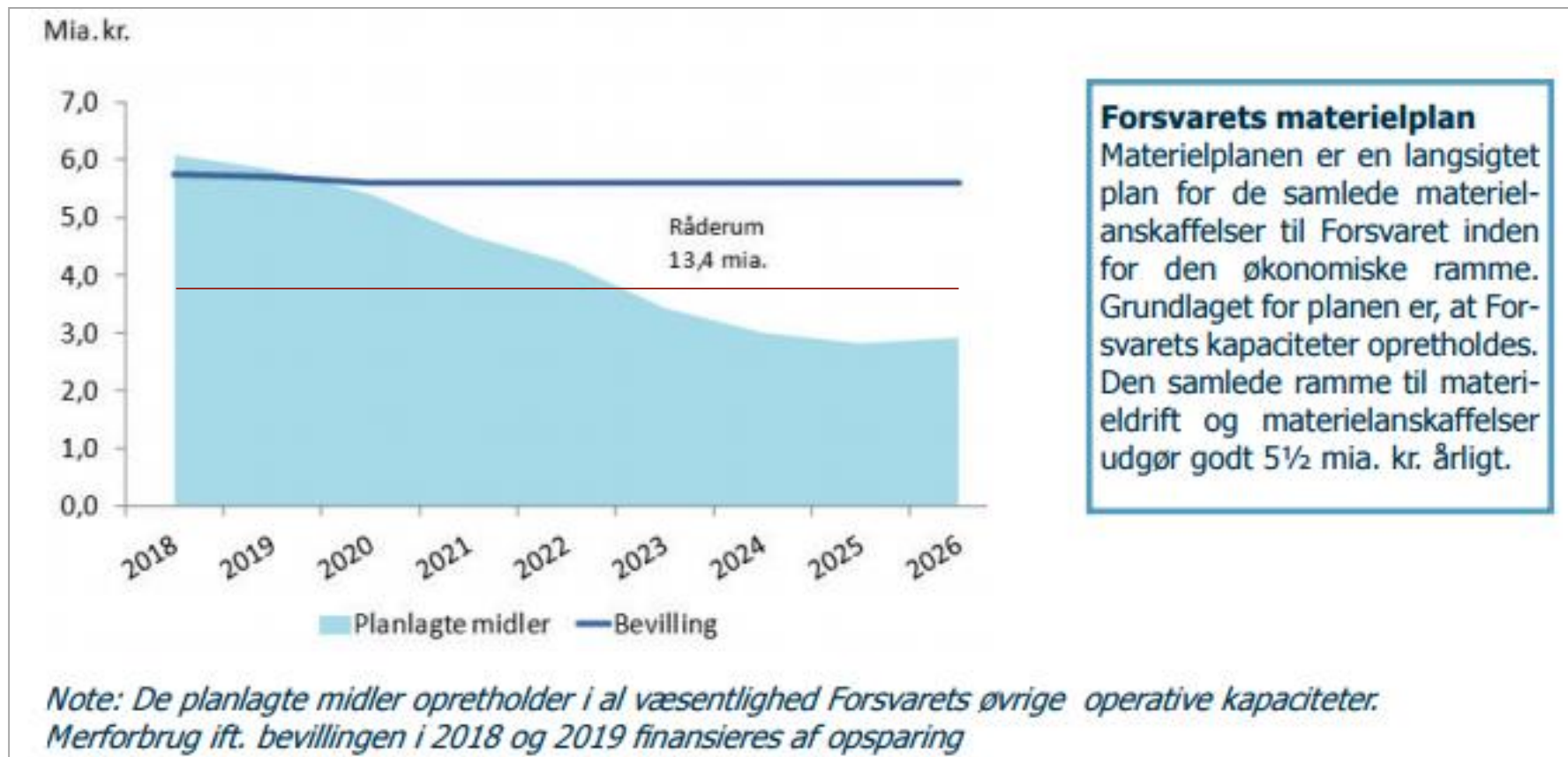
"I forhold til forudsætninger og risici beskrevet i tabel 2 er det Flyverstabens vurdering, at konsekvenserne, der skal håndteres for at foretage den beskrevne reduktion i flystel, er behæftet med risici for kampflykapacitetens muligheder for at levere på forventningerne og ambitionsniveauet. I tilfælde af, at disse risici måtte resultere i konkrete eller generelle situationer hvor negative kvalitets- eller sikkerhedsmæssige konsekvenser viser sig, vil den mitigerende handling fra Forsvarets side være at justere opgaveløsningen eller om nødvendigt standse, indtil de sikkerhedskompromitterende forhold er bragt i orden" (Udvalget vedrørende dimensionering af kampfly).

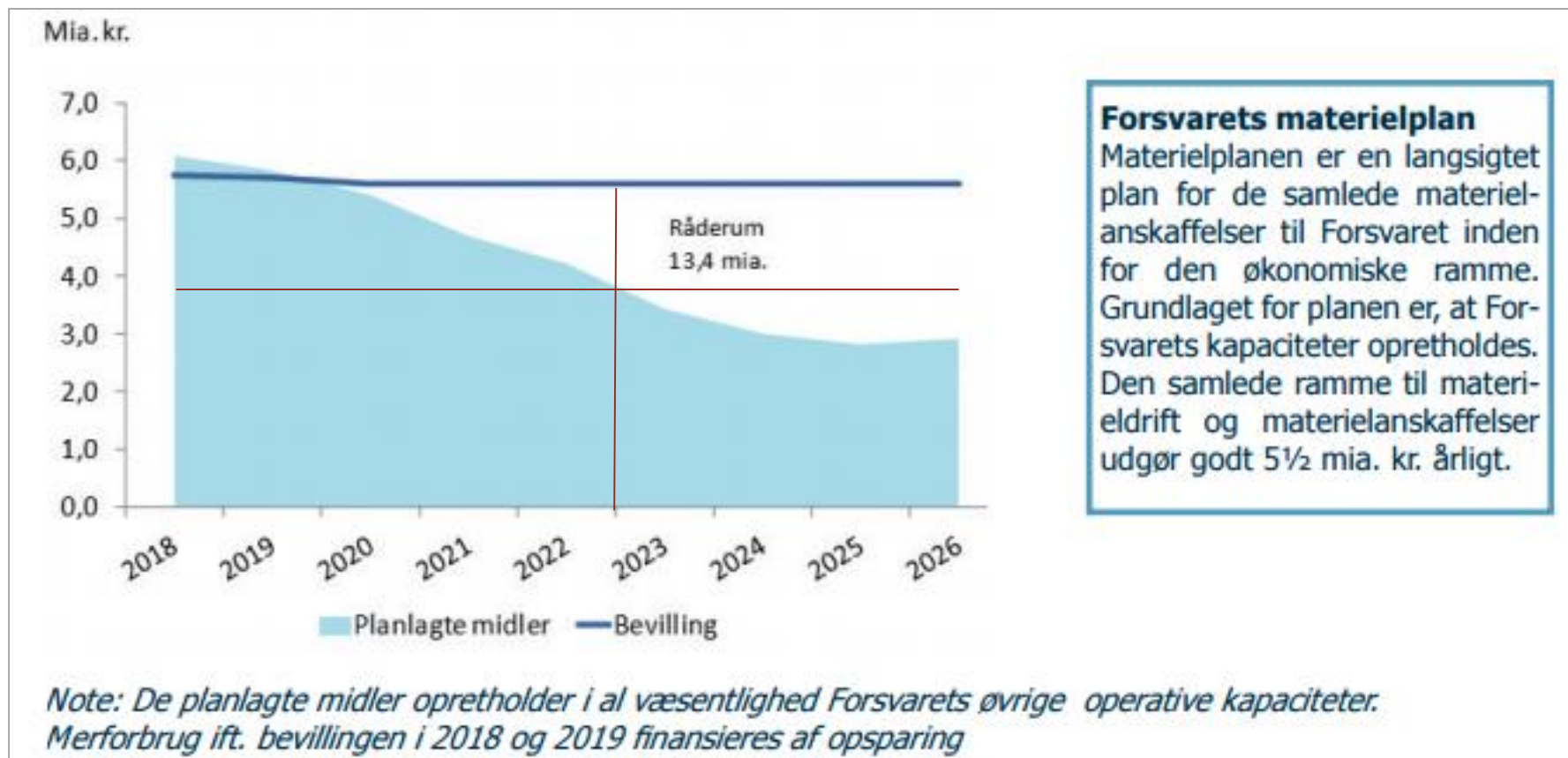
Finansieringen

Finansieringen

Finansieringen

Forsvarets materielplan

Materielplanen er en langsigtet plan for de samlede materielanskaffelser til Forsvaret inden for den økonomiske ramme. Grundlaget for planen er, at Forsvarets kapaciteter opretholdes. Den samlede ramme til materieldrift og materielanskaffelser udgør godt 5½ mia. kr. årligt.

Spørgsmål og et forslag

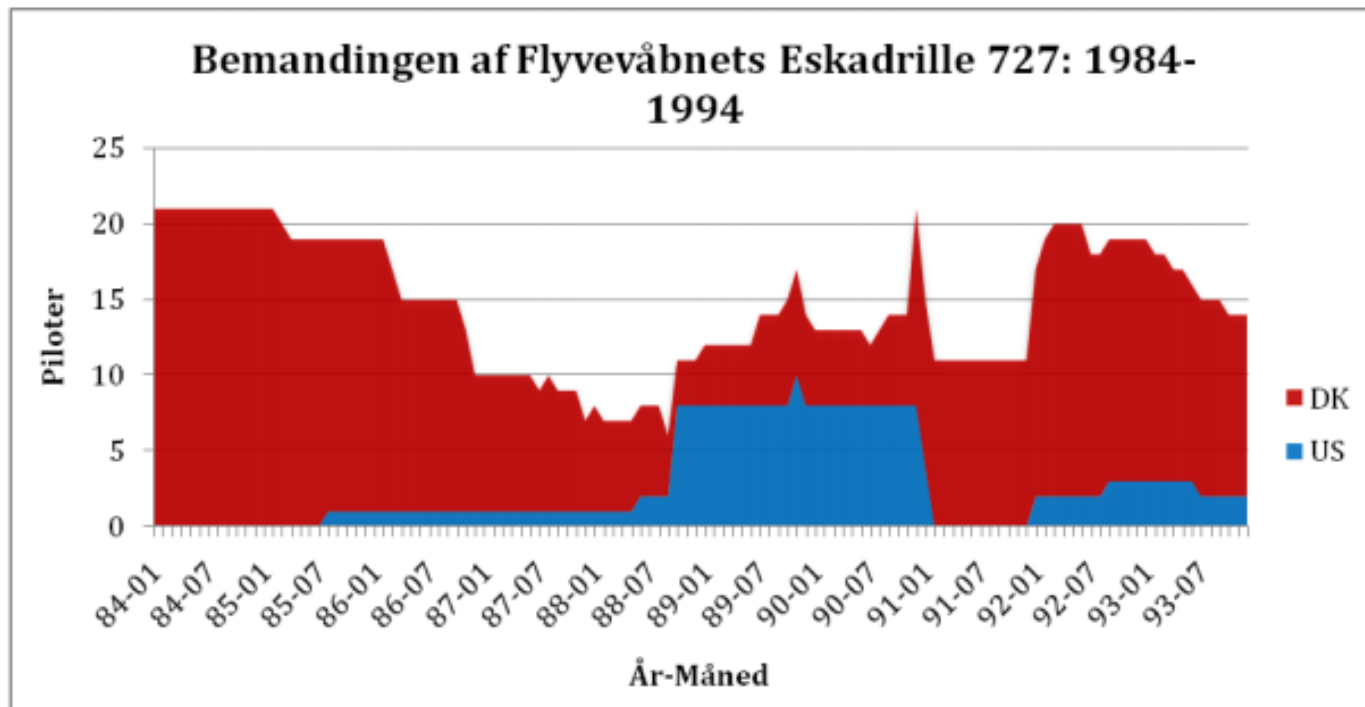
Spørgsmål

- Hvor stor er risikoprofilen ved den valgte model (både internationale og danske risici)?
- Hvilke mulige konsekvenser er der ved en sådan risikoprofil?
- Hvordan kan disse risici imødegås?
- Hvor meget risiko vil forligskredsen acceptere?
- Hvilke risici indebærer modellen for de øvrige værns operative kapaciteter?

Forslag

- Styrk Folketingets mulighed for at få indsigt i risici og imødegåelsen af dem ved at inddrage Rigsrevisionen i en fast statusrapportering

Figur 6: Bemandingen af Flyvevåbnets eskadrille 727: 1984-1994

Kilde: Gary Schaub "Læren fra F-16", CMS 2016.

Eskadrille 727 var både operativ eskadrille og træningseskadrille for Flyvevåbnet. Den omfattede pilotinstruktører og piloter, som var kommet hjem fra deres første pilotuddannelse i USA. Den var Flyvevåbnets første F-16-eskadrille og blev operativ i 1980. Efter 1985 opfyldte eskadrillen aldrig på noget tidspunkt NATO's norm for fuld bemanding – og antallet af danske piloter tilknyttet eskadrillen begyndte at dale alvorligt og vedvarende fra slutningen af 1985. En af årsagerne til, at eskadrille 727 led under en konstant mangel på piloter var, at de nye piloter blev overført til de øvrige eskadriller, så snart de havde afsluttet deres videregå-

Figur 6: Bemandingen af Flyvevåbnets eskadrille 727: 1984-1994

